

המאבק הכפול של החקלאים

בארץ: הפועלים התאילנדים ברחו, **השדות** נרמסו תחת שרשראות הטנקים והגידולים נרקבו
בעולם: רשתות מזון מחריפות את החרם על מוצרים מישראל ומקפיאות הזמנות
עופר פטרסבורג ונווית זומר | עמ' 2-3

נזקים של עשרות מיליוני שקלים. טנק מרכבה בשדה בעוטף עזה | צילום: אי.א.פ.י

"המלחמה הרסה את השדות"

התאילנדים ברחו, הטנקים של צה"ל רמסו את הגידולים, ואי-אפשר לצאת **לשדה** בגלל הטיילים • חקלאי הדרום סופגים נזקים כבדים בגלל המבצע וטוענים: "עוד לא שילמו לנו את פיצויי עמוד ענן"

מאת **עופר פטרסבורג**

החקלאות בישראל בקשיים גדולים בעקבות הלחימה: אסם התבואה הגדול בישראל עור מד נטוש, אלפי חממות מושבתות, שדות רבים לא מעובדים, טפטפות וצנרות נרמסו תחת גלגלי המי שוריינים. "הקש האחרון ששבר את גבנו הוא עזי" בת הפועלים התאילנדים", אומרים החקלאים באזור. משפחות המתגוררות ביישובים רבים בדרום עזבו צפונה, אבל גם חקלאים שנשארו בבתיהם לא יכולים לצאת **לשדה** בגלל הסכנות. הנזק הכולל נאמד בעשרות מיליוני שקלים.

ראש **המועצה** האזורית חוף-אשקלון, יאיר פרג'ון: "אחרי שפועל תאילנדי נהרג, 70% מהתאילנדים עזבו למרכז או לארצות. זה לא מפעל, בו אפשר להחזיר קו ייצור. עונה שלמה הלכה". גם בחברת מושבי **הנגב** החברה החקלאית הגדולה במזרח התיכון (מעבדת יותר מ-150 אלף דונם ומאגדת 34 מושבים **מועצות** האזוריות

מרחבים ושדות-נגב), הפועלים הזרים לא מגיעים לעבודה. התפוקה יורדת, קצב העבודה משתבש, ויש השפעה ישירה על הגידולים. ראש **מועצת** מרחבים, שי חג'ג': "580 אלף הדונם שלנו המשמשים אסם תבואה למדינה. כל האסם הזה מושבת ותהיה לכך משמעות אדירה על אספקת מזון למדינה. עוד לא שולמו לחקלאים פיצויים מ'עמוד ענן'. הטנקים ויתר הכלים הורסים את השדות ולוקח שנים לשקמם. בנוסף, הפועלים הזרים מפחדים מהאזעקות והירי. אנחנו לא מבקשים נדבות, רק את ההפסדים שלנו".

חשמל מנותק

וגם במפעלי חבל מעון - משוקי הירקות הגדול לים במדינה, שבהם מאוגדת הפעילות החקלאית של 14 קיבוצים בנגב המערבי - מדווחים על נזקים קשים. צבי (השי) רובין מקיבוץ ניר-עוז מספר: "יש תנועה מתמדת של הצבא, טנקים עוברים על **השדות**, לא מדובר בחלקה מוכרת שהצבא חונה בה,

אלא בשטח פתוח ופורח שצה"ל עובר בו באופן חופשי והורס הכל. התנועה מותרת תחת צו אלוף, ואי-אפשר להורות לחיילים לנסוע אחרת". לדבי ריו יש גם הרס של כבישי אספלט המשמשים את החקלאים: "לפעמים טנקים נותנים 'מכה קטנה' לתשתית חקלאית והורסים אותה כליל. החקלאים לא ממתנינים לשמאי, מצלמים ומתקנים מיד - כי מדובר בייצור מזון או בטיפול בחיות ואי-אפשר לחכות עד שמערכת הפיצויים תגיע". רובין מוסיף: "אם מחליטים להפסיק את אספקת החשמל לעזה, אז חותכים גם את המתח מעמור די החשמל שנמצאים **לשדה** ואי-אפשר להשקות שטחים פתוחים. אי-אפשר גם להפעיל גנרטור בשטח, כי אסור לצאת לשדות. לפעמים צה"ל לוחק את החקלאים לשדה בטנקים ובנגמ"שים, אבל אם אין חשמל גם צה"ל לא יכול לעזור". בחבל מעון אמורים לזרוע גידולי שורש לפני הסתיו, אבל הדבר בלתי-אפשרי בגלל סכנת הפצמ"רים. החשש הוא שכל העונה תתפספס.

צבי רובין מקיבוץ ניר-עוז: "טנקים עוברים על השדות. זו לא חלקה מוכרת של הצבא, אלא שטח פתוח ופורח שצה"ל עובר בו באופן חופשי והורס הכל"

בנוסף, נפילות טילים גרמו לקטיעת רגלי עגי לים, והוטרנירים נאלצים להרדים אותם. יש חוק האוסר לקבור אותם, ולכן ומתווספת להפסד עלות שינוע לאתר שריפה. גם מכירות העגלים לעזה לחג הרמדאן נפגעו מהלחימה. החקלאים באזור חוששים גם מהמנהרות. כך הם מצאו במקרה, לפני שנה וחצי, מנהרה בשדות תפוחי אדמה. המנהרה קרסה בחורף בגלל הגשם. מנכ"ל מפעלי חבל מעון, דרור תנורי: "יש